Συλλογή της Νομολογίας

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 6ης Φεβρουαρίου 2020*

«Προδικαστική παραπομπή – Άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου – Δημόσιες συμβάσεις – Οδηγία 2014/24/ΕΕ – Άρθρο 10, στοιχείο η΄ – Άρθρο 12, παράγραφος 4 – Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών – Υπηρεσίες πολιτικής άμυνας, πολιτικής προστασίας και πρόληψης κινδύνων – Μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή ενώσεις – Υπηρεσία τακτικής υγειονομικής διακομιδής και υγειονομικής διακομιδής έκτακτης ανάγκης – Περιφερειακή νομοθεσία επιβάλλουσα κατά προτεραιότητα τη λύση της σύμπραξης μεταξύ αναθετουσών αρχών – Ελευθερία των κρατών μελών ως προς την επιλογή του τρόπου παροχής υπηρεσιών – Όρια – Υποχρέωση αιτιολογήσεως»

Στην υπόθεση C-11/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Consiglio di Stato (Συμβούλιο της Επικρατείας, Ιταλία) με απόφαση της 26ης Ιουλίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Ιανουαρίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

Azienda ULSS n. 6 Euganea

κατά

Pia Opera Croce Verde Padova,

παρισταμένων των:

Azienda Ospedaliera di Padova,

Regione Veneto,

Croce Verde Servizi,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Rodin, πρόεδρο τμήματος, D. Šváby (εισηγητή) και N. Piçarra, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Pia Opera Croce Verde Padova, εκπροσωπούμενη από τους A. Veronese και R. Colagrande, avvocati,

– η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους C.-R. Canțăr και S.-A. Purza,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Gattinara και P. Ondrůšek καθώς και από την L. Haasbeek,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη σύμφωνα με το άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 10, στοιχείο η′, της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ 2014, L 94, σ. 65, και διορθωτικό ΕΕ 2016, L 135, σ. 120), σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 28, καθώς και με το άρθρο 12, παράγραφος 4, της ίδιας οδηγίας.

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Azienda ULSS n. 6 Euganea (υπηρεσίας τοπικής κοινωνικοϋγειονομικής μονάδας αριθ. 6 Euganea, Ιταλία) (στο εξής: AULSS αριθ. 6) και της Pia Opera Croce Verde Padova (φιλανθρωπικής οργάνωσης Πράσινος Σταυρός Πάδοβα, Ιταλία) (στο εξής: Croce Verde) σχετικά με την ανάθεση της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής διακομιδής ασθενών που μεταφέρονται με ασθενοφόρο και ασθενών που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση από την AULSS αριθ. 6 και το Azienda Ospedaliera di Padova (νοσοκομειακό κέντρο Πάδοβας, Ιταλία).

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 2014/24

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2, 5, 28, 31 και 33 της οδηγίας 2014/24 έχουν ως εξής:

«(2) Οι δημόσιες [συμβάσεις] διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη στρατηγική “Ευρώπη 2020”, που εκτίθεται στην από 3ης Μαρτίου 2010 ανακοίνωση της [Ευρωπαϊκής] Επιτροπής με τίτλο “Ευρώπη 2020 – Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη” […] ως ένα από τα αγορακεντρικά εργαλεία που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, παράλληλα με τη διασφάλιση της πλέον αποδοτικής χρήσης των δημόσιων πόρων. Για τον σκοπό αυτόν, οι ισχύοντες κανόνες για [τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων] που εγκρίθηκαν δυνάμει της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 1),] και της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 114),] θα πρέπει να αναθεωρηθούν και να εκσυγχρονιστούν, για να αυξηθεί η αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, με τη διευκόλυνση ιδίως της συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις δημόσιες [συμβάσεις], καθώς και για να μπορέσουν οι αγοραστές να αξιοποιήσουν καλύτερα τις

δημόσιες [συμβάσεις] για την επίτευξη κοινών κοινωνικών στόχων. Επίσης, είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν βασικές έννοιες και όροι, προκειμένου να κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου και να ενσωματωθούν ορισμένες πτυχές από τη σχετική πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[…]

(5) Θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αναθέτουν σε εξωτερικούς φορείς την παροχή υπηρεσιών που επιθυμούν να παρέχουν τα ίδια ή να οργανώνουν με άλλα μέσα πλην των δημόσιων συμβάσεων κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. […]

[…]

(28) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ορισμένες υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, όταν παρέχονται από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς ή ενώσεις, εφόσον η ιδιαίτερη φύση των εν λόγω οργανισμών θα ήταν δύσκολο να διατηρηθεί σε περίπτωση που οι πάροχοι υπηρεσιών θα έπρεπε να επιλεγούν σύμφωνα με τις διαδικασίες της παρούσας οδηγίας. Ωστόσο, η εξαίρεση δεν θα πρέπει να επεκταθεί πέραν των απολύτως απαραίτητων. Θα πρέπει ως εκ τούτου να ορισθεί ρητά ότι οι υπηρεσίες ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών δεν θα πρέπει να αποκλειστούν. Εν προκειμένω, θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η Ομάδα 601 του CPV [Common Procurement Vocabulary (κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις)] "Υπηρεσίες Χερσαίων Μεταφορών" δεν καλύπτει τις υπηρεσίες ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών οι οποίες καλύπτονται από την τάξη 8514 του CPV. Θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι οι υπηρεσίες του κωδικού 85143000-3 του CPV, οι οποίες συνίστανται αποκλειστικά σε υπηρεσίες ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών, θα πρέπει να υπόκεινται στο ειδικό καθεστώς για κοινωνικές και άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες ("απλοποιημένο καθεστώς"). Συνεπώς, οι μεικτές συμβάσεις για την παροχή υπηρεσιών ασθενοφόρων γενικά θα υπόκεινται επίσης στο απλουστευμένο καθεστώς, εάν η αξία των υπηρεσιών διακομιδής ασθενών είναι υψηλότερη από την αξία άλλων υπηρεσιών ασθενοφόρων.

[…]

(31) Υπάρχει σοβαρή νομική ασάφεια σχετικά με τον βαθμό στον οποίο οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα θα πρέπει να καλύπτονται από τους κανόνες περί [σύναψης δημοσίων συμβάσεων]. Η σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ερμηνεύεται διαφορετικά από τα διάφορα κράτη μέλη, ακόμα και από τις διάφορες αναθέτουσες αρχές. Κατά συνέπεια, κρίνεται αναγκαίο να αποσαφηνιστεί σε ποιες περιπτώσεις οι συμβάσεις που συνάπτονται εντός του δημόσιου τομέα δεν υπόκεινται στην εφαρμογή των κανόνων περί [σύναψης δημοσίων συμβάσεων].

Η εν λόγω αποσαφήνιση θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές που έχουν διατυπωθεί στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το γεγονός ότι οι συμβαλλόμενοι σε μια συμφωνία είναι οι ίδιοι δημόσιες αρχές δεν αποκλείει από μόνο του την εφαρμογή των κανόνων περί [σύναψης δημοσίων συμβάσεων]. Εντούτοις, η εφαρμογή των κανόνων περί [σύναψης δημοσίων συμβάσεων] δεν πρέπει να παρεμποδίζει το δικαίωμα των δημόσιων αρχών να εκτελούν τα καθήκοντα παροχής δημόσιων υπηρεσιών που τους ανατίθενται χρησιμοποιώντας ίδιους πόρους, συνεργαζόμενες, ενδεχομένως, με άλλες δημόσιες αρχές.

Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι τυχόν εξαιρούμενες συνεργασίες μεταξύ δημοσίων φορέων δεν θα προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των ιδιωτικών οικονομικών φορέων, εφόσον θέτουν τον ιδιωτικό πάροχο υπηρεσιών σε πλεονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών.

[…]

(33) Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να επιλέξουν να παρέχουν από κοινού τις δημόσιες υπηρεσίες τους μέσω συνεργασίας, χωρίς να υποχρεούνται να χρησιμοποιούν κάποια ιδιαίτερη νομική μορφή. Η συνεργασία αυτή μπορεί να καλύπτει όλα τα είδη των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την εκτέλεση υπηρεσιών και υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών που ανατίθενται στις συμμετέχουσες αρχές ή αναλαμβάνονται από αυτές, όπως υποχρεωτικά ή εθελούσια καθήκοντα τοπικών ή περιφερειακών αρχών ή υπηρεσίες που ανατίθενται σε συγκεκριμένους οργανισμούς δημοσίου δικαίου. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τις διάφορες συμμετέχουσες αρχές δεν είναι απαραίτητο να είναι όμοιες· μπορούν επίσης να είναι συμπληρωματικές.

Οι συμβάσεις για την από κοινού παροχή δημόσιων υπηρεσιών δεν θα πρέπει να υπόκεινται στην εφαρμογή των κανόνων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, υπό τις προϋποθέσεις ότι αυτές συνάπτονται αποκλειστικά μεταξύ αναθετουσών αρχών, ότι η υλοποίηση της συνεργασίας αυτής εξυπηρετεί αποκλειστικά σκοπούς που αφορούν το δημόσιο συμφέρον και ότι κανένας ιδιωτικός πάροχος υπηρεσιών δεν περιέρχεται σε πλεονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών του.

Για να πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, η συνεργασία θα πρέπει να στηρίζεται σε συνεργατική αντίληψη. Αυτό δεν συνεπάγεται ότι όλες οι συμμετέχουσες αρχές αναλαμβάνουν την εκτέλεση βασικών συμβατικών υποχρεώσεων, εφόσον αναλαμβάνουν δέσμευση να συμβάλουν στη συνεργατική εκτέλεση της σχετικής δημόσιας υπηρεσίας. Επιπροσθέτως, η υλοποίηση της συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων τυχόν χρηματοοικονομικών συναλλαγών μεταξύ συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών, θα πρέπει να εξυπηρετεί αποκλειστικά σκοπούς που αφορούν το δημόσιο συμφέρον.»

4 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 4, της εν λόγω οδηγίας ορίζει τους «οργανισμούς δημοσίου δικαίου» ως εξής:

«οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) έχουν συσταθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα·

β) έχουν νομική προσωπικότητα· και

γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου· ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τις αρχές ή τους οργανισμούς αυτούς· ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου».

5 Το κεφάλαιο Ι της εν λόγω οδηγίας επιγράφεται «Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί» και περιέχει το τμήμα 3, το οποίο αφορά τις «[ε]ξαιρέσεις» και περιλαμβάνει τα άρθρα 7 έως 12 της οδηγίας.

6 Το άρθρο 10 της οδηγίας 2014/24, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών», ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών για:

[…]

η) υπηρεσίες πολιτικής άμυνας, πολιτικής προστασίας και πρόληψης κινδύνων που παρέχονται από μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή ενώσεις και καλύπτονται από τους ακόλουθους κωδικούς του CPV: 75250000-3 [Πυροσβεστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διάσωσης], 75251000-0 [Πυροσβεστικές υπηρεσίες], 75251100-1 [Υπηρεσίες καταπολέμησης πυρκαγιών], 75251110-4 [Υπηρεσίες πρόληψης πυρκαγιών], 75251120-7 [Υπηρεσίες καταπολέμησης δασοπυρκαγιών],

75252000-7 [Υπηρεσίες διάσωσης], 75222000-8 [Υπηρεσίες πολιτικής άμυνας], 98113100-9 [Υπηρεσίες πυρηνικής προστασίας] και 85143000-3 [Υπηρεσίες ασθενοφόρων] πλην των υπηρεσιών ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών·

[…]».

7 Το άρθρο 12 της οδηγίας αυτής, το οποίο επιγράφεται «Δημόσιες συμβάσεις μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα», ορίζει τα εξής:

«1. Μια δημόσια σύμβαση που ανατίθεται από αναθέτουσα αρχή σε άλλο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εάν πληρούνται οι κατωτέρω σωρευτικές προϋποθέσεις:

α) η αναθέτουσα αρχή ασκεί επί του εν λόγω νομικού προσώπου έλεγχο ανάλογο εκείνου που ασκεί επί των δικών της υπηρεσιών·

β) περισσότερο από το 80 % των δραστηριοτήτων του ελεγχομένου νομικού προσώπου διεξάγεται κατά την εκτέλεση καθηκόντων που [του] έχουν ανατεθεί από την ελέγχουσα αναθέτουσα αρχή ή άλλες νομικές οντότητες που ελέγχει η εν λόγω αναθέτουσα αρχή, και

γ) δεν υπάρχει άμεση συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο εξαιρουμένων των μορφών συμμετοχής ιδιωτικών κεφαλαίων χωρίς δυνατότητα ελέγχου ή δικαιώματος αρνησικυρίας που απαιτούνται από εθνικές νομοθετικές διατάξεις σύμφωνες με τις Συνθήκες και δεν ασκούν αποφασιστική επιρροή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

[…]

4. Μια σύμβαση η οποία συνάπτεται αποκλειστικά μεταξύ δύο ή περισσότερων αναθετουσών αρχών δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εφόσον πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) η σύμβαση καθιερώνει ή υλοποιεί συνεργασία μεταξύ των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών η οποία αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι οι δημόσιες υπηρεσίες που πρέπει να εκτελούν οι εν λόγω αρχές παρέχονται για την επιδίωξη των κοινών τους στόχων·

β) η υλοποίηση της συνεργασίας αυτής εξυπηρετεί αποκλειστικά σκοπούς δημοσίου συμφέροντος· και

γ) οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές εκτελούν στην ανοικτή αγορά λιγότερο από το 20 % των δραστηριοτήτων που αφορά η συνεργασία·

[…]».

8 Το απλοποιημένο καθεστώς που αναφέρει η αιτιολογική σκέψη 28 της οδηγίας ορίζεται στα άρθρα 74 έως 77 της οδηγίας αυτής.

Το ιταλικό δίκαιο

9 Έχοντας ως αντικείμενο τις «[σ]υμφωνίες μεταξύ φορέων δημόσιας διοίκησης», το άρθρο 15 του legge n. 241 – Nuove norme in materia di procedimento amministrativo e di diritto di accesso ai documenti amministrativi (νόμου αριθ. 241 περί νέων κανόνων για τη διοικητική διαδικασία και το δικαίωμα

προσβάσεως στα διοικητικά έγγραφα), της 7ης Αυγούστου 1990 (GURI αριθ. 192, της 18ης Αυγούστου 1990), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης της κύριας δίκης (στο εξής: νόμος αριθ. 241/1990), προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Ακόμη και σε περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στο άρθρο 14, οι φορείς δημόσιας διοίκησης έχουν πάντοτε τη δυνατότητα να συνάπτουν μεταξύ τους συμφωνίες για τη ρύθμιση της από κοινού άσκησης δραστηριοτήτων κοινού ενδιαφέροντος.»

10 Υπό τον τίτλο «Κοινές αρχές περί εξαιρέσεων από το πεδίο εφαρμογής για συμβάσεις παραχώρησης, δημόσιες συμβάσεις και συμφωνίες μεταξύ οργανισμών δημοσίου δικαίου και αναθετουσών αρχών στο πλαίσιο του δημοσίου τομέα», το άρθρο 5 του decreto legislativo n. 50 – Codice dei contratti pubblici (νομοθετικού διατάγματος αριθ. 50, περί κώδικα δημοσίων συμβάσεων), της 18ης Απριλίου 2016 (τακτικό συμπλήρωμα στην GURI αριθ. 91, της 19ης Απριλίου 2016, στο εξής: κώδικας δημοσίων συμβάσεων), προβλέπει στην παράγραφο 6 τα εξής:

«Συμφωνία η οποία συνάπτεται αποκλειστικά μεταξύ δύο ή περισσότερων αναθετουσών αρχών δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κώδικα, εφόσον πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

a) η σύμβαση καθιερώνει ή υλοποιεί συνεργασία μεταξύ των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών ή των συμμετεχόντων αναθετόντων δημοσίων φορέων η οποία αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι οι δημόσιες υπηρεσίες που πρέπει να εκτελούν οι εν λόγω αρχές ή φορείς παρέχονται για την επιδίωξη των κοινών τους στόχων·

b) η υλοποίηση της συνεργασίας αυτής εξυπηρετεί αποκλειστικά σκοπούς δημοσίου συμφέροντος· και

c) οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές ή οι συμμετέχοντες αναθέτοντες δημόσιοι φορείς εκτελούν στην ανοικτή αγορά λιγότερο από το 20 % των δραστηριοτήτων τις οποίες αφορά η συνεργασία.»

11 Το άρθρο 17 του κώδικα αυτού, το οποίο επιγράφεται «Ειδικές εξαιρέσεις για τις δημόσιες συμβάσεις και τις παραχωρήσεις υπηρεσιών», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα ακόλουθα:

«Οι διατάξεις του παρόντος κώδικα δεν εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις και στις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών που αφορούν:

[…]

h) υπηρεσίες πολιτικής άμυνας, πολιτικής προστασίας και πρόληψης κινδύνων που παρέχονται από μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή ενώσεις και καλύπτονται από τους ακόλουθους κωδικούς του CPV: 75250000-3 [Πυροσβεστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διάσωσης], 75251000-0 [Πυροσβεστικές υπηρεσίες], 75251100-1 [Υπηρεσίες καταπολέμησης πυρκαγιών], 75251110-4 [Υπηρεσίες πρόληψης πυρκαγιών], 75251120-7 [Υπηρεσίες καταπολέμησης δασοπυρκαγιών], 75252000-7 [Υπηρεσίες διάσωσης], 75222000-8 [Υπηρεσίες πολιτικής άμυνας], 98113100-9 [Υπηρεσίες πυρηνικής προστασίας] και 85143000-3 [Υπηρεσίες ασθενοφόρων] πλην των υπηρεσιών ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών·

[…]»

12 Το decreto legislativo n. 117 – Codice del Terzo settore (νομοθετικό διάταγμα αριθ. 117, περί κώδικα του τριτογενούς τομέα), της 3ης Ιουλίου 2017 (τακτικό συμπλήρωμα στην GURI αριθ. 179, της 2ας Αυγούστου 2017), προβλέπει στην παράγραφο 1 του άρθρου 57, το οποίο φέρει τον τίτλο «Υπηρεσία υγειονομικής διακομιδής έκτακτης και επείγουσας έκτακτης ανάγκης», τα εξής:

«Η παροχή υπηρεσιών διακομιδής έκτακτης και επείγουσας έκτακτης ανάγκης με ασθενοφόρο μπορεί να ανατίθεται κατά προτεραιότητα, με σύμβαση, σε εθελοντικές οργανώσεις καταχωρημένες τουλάχιστον προ εξαμήνου στο ενιαίο εθνικό μητρώο του τριτογενούς τομέα, οι οποίες ανήκουν σε προβλεπόμενο στο άρθρο 41, παράγραφος 2, δίκτυο ενώσεων και είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με τη σχετική περιφερειακή νομοθεσία, εφόσον υφίσταται τέτοια, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, λόγω της ειδικής φύσης των υπηρεσιών, η απευθείας ανάθεση διασφαλίζει την παροχή των υπηρεσιών γενικού συμφέροντος στο πλαίσιο συστήματος το οποίο συμβάλλει αποτελεσματικά στην επίτευξη ενός κοινωνικού στόχου και επιδιώκει σκοπούς αλληλεγγύης, υπό συνθήκες διασφαλίζουσες την οικονομική αποδοτικότητα και την καταλληλότητα των υπηρεσιών, τηρουμένων των αρχών της διαφάνειας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.»

13 Ο legge regionale n. 26 – Disciplina del sistema regionale di trasporto sanitario di soccorso ed emergenza (περιφερειακός νόμος του Βένετο αριθ. 26 για τη ρύθμιση του περιφερειακού συστήματος υγειονομικής διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας), της 27ης Ιουλίου 2012 (*Bollettino Ufficiale della Regione del Veneto* nº 61, της 3ης Αυγούστου 2012, στο εξής: περιφερειακός νόμος 26/2012), θεσπίζει το «περιφερειακό σύστημα διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας με ασθενοφόρο».

14 Το άρθρο 1 του νόμου αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αντικείμενο και σκοπός», προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Η περιφέρεια του Βένετο [(Ιταλία)] ρυθμίζει το περιφερειακό σύστημα διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας με ασθενοφόρο παρέχοντας στους φορείς υγειονομικής περίθαλψης και στις ενώσεις που έχουν λάβει άδεια και διαπίστευση τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην άσκηση δραστηριοτήτων διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας εγγενώς ιατρικού χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική τους κατανομή, την ενσωμάτωσή τους στον κοινωνικό και ιατρικό ιστό του Βένετο, καθώς και τις αξίες της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας, προς εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος και τηρουμένων των αρχών της καθολικότητας, της αλληλεγγύης, της οικονομικής αποδοτικότητας και της καταλληλότητας.»

15 Το άρθρο 2 του εν λόγω νόμου, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ως ["]διακομιδή έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας με ασθενοφόρο["] ορίζεται η δραστηριότητα που ασκείται μέσω οχημάτων πρώτων βοηθειών από το υγειονομικό ή μη υγειονομικό προσωπικό που είναι επιφορτισμένο με την παροχή της υπηρεσίας αυτής, κατά την εκτέλεση των ακόλουθων καθηκόντων:

a) της παροχής υπηρεσιών διακομιδής έκτακτης ανάγκης μέσω οχημάτων πρώτων βοηθειών, την οποία διευθύνουν τα επιχειρησιακά κέντρα συντονισμού της [Servizio urgenze ed emergenze mediche (ιατρικής υπηρεσίας έκτακτης ανάγκης) (SUEM)]·

b) της παροχής υπηρεσιών διακομιδής που προβλέπεται στο πλαίσιο των [livelli essenziali di assistenza (βασικών επιπέδων περίθαλψης) (LEA)] και πραγματοποιείται μέσω οχημάτων πρώτων βοηθειών·

c) της παροχής υπηρεσιών διακομιδής στο πλαίσιο των οποίων η κλινική κατάσταση του ασθενούς απαιτεί αποκλειστικά τη χρήση οχήματος πρώτων βοηθειών και, κατά τη διάρκεια της διαδρομής, καθιστά αναγκαία την παροχή ιατρικής φροντίδας από υγειονομικό προσωπικό ή από εκπαιδευμένο προς τούτο προσωπικό, καθώς και τη διασφάλιση της συνεχούς παροχής ιατρικής φροντίδας.»

16 Το άρθρο 4 του περιφερειακού νόμου αριθ. 26/2012, το οποίο αφορά τον «[π]εριφερειακό κατάλογο», έχει ως εξής:

«1. Εντός 60 ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το περιφερειακό συμβούλιο εγκρίνει περιφερειακό κατάλογο στον οποίο, σε πρώτο στάδιο, εγγράφονται φορείς υγειονομικής περίθαλψης και ενώσεις που έχουν ήδη λάβει άδεια και ασκούν, τουλάχιστον επί πενταετία, τη δραστηριότητα της διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας με ασθενοφόρο εντός της περιφέρειας για λογαριασμό των [unità locali socio-sanitarie (τοπικών κοινωνικοϋγειονομικών μονάδων) (ULSS)], οι οποίες είναι κατά τόπο αρμόδιες για την περιοχή αυτή, βάσει ειδικών συμβάσεων και/ή συμφωνιών που έχουν συναφθεί προς τον σκοπό αυτό, και οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις αδειοδότησης που προβλέπονται στον [legge regionale n. 22 – Autorizzazione e accreditamento delle strutture sanitarie, socio-sanitarie e sociali (περιφερειακό νόμο αριθ. 22 για την αδειοδότηση και χορήγηση διαπίστευσης σε υγειονομικές, κοινωνικοϋγειονομικές και κοινωνικές δομές), της 16ης Αυγούστου 2002 (*Bollettino Ufficiale della Regione del Veneto* n. 82)] και στις διαδοχικές τροποποιήσεις του, τηρουμένης της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

2. Εκτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στον περιφερειακό κατάλογο που προβλέπει η ίδια παράγραφος εγγράφονται και οι επιτροπές του ιταλικού Ερυθρού Σταυρού (CRI), κατόπιν ειδικής συμφωνίας συναφθείσας με την περιφερειακή επιτροπή του Βένετο της εν λόγω οργάνωσης, καθώς και τα Istituti Pubblici di Assistenza e Beneficienza (δημόσια ιδρύματα αρωγής και φιλανθρωπίας) (IPAB), που ασκούν δραστηριότητες διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας με ασθενοφόρο, βάσει συμφωνίας και σχετικής υπεύθυνης δήλωσης ως προς την πλήρωση των προϋποθέσεων λήψης άδειας που προβλέπει ο περιφερειακός νόμος [αριθ. 22] και οι διαδοχικές τροποποιήσεις του, καθώς και των προϋποθέσεων που ορίζει το περιφερειακό συμβούλιο, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2, τηρουμένης της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

3. Ο περιφερειακός κατάλογος της παραγράφου 1 επικαιροποιείται ετησίως με νέους φορείς υγειονομικής περίθαλψης και νέες ενώσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις λήψης άδειας και χορήγησης διαπίστευσης που προβλέπονται στον περιφερειακό νόμο [αριθ. 22] και στις διαδοχικές τροποποιήσεις του.

4. Τα εγγεγραμμένα στον περιφερειακό κατάλογο πρόσωπα υπόκεινται σε περιοδικούς ελέγχους προκειμένου να διαπιστώνεται ότι εξακολουθούν να πληρούν τις εν λόγω προϋποθέσεις.»

17 Το άρθρο 5 του νόμου αυτού, το οποίο αφορά την «[ο]ργάνωση της δραστηριότητας της διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας με ασθενοφόρο», προβλέπει τα εξής:

«1. Η δραστηριότητα της διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας με ασθενοφόρο ασκείται από τις [ULSS] καθώς και από τα πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στον περιφερειακό κατάλογο του άρθρου 4.

2. Οι σχέσεις με τις [ULSS], καθώς και οι λεπτομέρειες της συμμετοχής των προσώπων που είναι εγγεγραμμένα στον περιφερειακό κατάλογο του άρθρου 4 στη δραστηριότητα παροχής βοήθειας και αντιμετώπισης περιστατικών έκτακτης ανάγκης ρυθμίζονται από ειδικές συμφωνίες που συνάπτονται

βάσει τυποποιημένου υποδείγματος εγκριθέντος από το περιφερειακό συμβούλιο και δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων.

3. Οι συμφωνίες της παραγράφου 2 προβλέπουν σύστημα προϋπολογισμού βάσει κριτηρίων τα οποία στηρίζονται στην εφαρμογή προκαθορισμένου κόστους το οποίο αποφασίζεται από το περιφερειακό συμβούλιο και επικαιροποιείται ανά τριετία.

[…]

5. Αν η δραστηριότητα διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας με ασθενοφόρο δεν μπορεί να διασφαλιστεί από τα πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στον περιφερειακό κατάλογο του άρθρου 4, οι [ULSS] μπορούν να αναθέτουν, μέσω διαδικασιών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, τηρουμένων των διατάξεων της ισχύουσας εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, τη δραστηριότητα αυτή, έναντι αμοιβής, σε συγκεκριμένα πρόσωπα τα οποία πληρούν τις απαιτήσεις διασφάλισης επαρκούς επιπέδου ποιότητας και προαγωγής της κοινωνικής αποστολής της υπηρεσίας.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

18 Το 2017 η AULSS αριθ. 6 απηύθηνε πρόσκληση για υποβολή προσφορών για την ανάθεση, βάσει του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, της σύμβασης παροχής υπηρεσιών υγειονομικής διακομιδής ασθενών που μεταφέρονται με ασθενοφόρο και ασθενών που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση για διάρκεια πέντε ετών, δυνάμενη να ανανεωθεί για ένα επιπλέον έτος (στο εξής: επίδικη πρόσκληση για υποβολή προσφορών). Η ετήσια αξία της σύμβασης αυτής εκτιμάτο σε 5 043 560 ευρώ και αντιστοιχούσε, για το διάστημα των πέντε ετών, σε 25 217 800 ευρώ.

19 Η Croce Verde προσέβαλε ενώπιον του Tribunale amministrativo regionale del Veneto (πρωτοβάθμιου περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου του Βένετο, Ιταλία) την απόφαση της AULSS αριθ. 6 να επιλέξει τη σύναψη δημόσιας σύμβασης αντί της λύσης της σύμπραξης μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα. Ειδικότερα, όπως υποστηρίζει η Croce Verde, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για να συναφθεί μια τέτοια σύμπραξη, ο περιφερειακός νόμος 26/2012 επιβάλλει τη σύναψη συμφωνίας διεπόμενης από το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24 και από το άρθρο 5, παράγραφος 6, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων με τον εγκεκριμένο δημόσιο οργανισμό, χωρίς να είναι αναγκαίο να τεθεί θέμα σύναψης δημόσιας σύμβασης, ούτε καν δημόσιας σύμβασης υπαγόμενης στο απλοποιημένο καθεστώς, όπως αυτό προβλέπεται στο άρθρο 10, στοιχείο η′, της οδηγίας αυτής και στο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο h, του ως άνω κώδικα.

20 Συναφώς, η Croce Verde υποστηρίζει ότι δεν είναι απλώς μια οργάνωση ιδιωτικού δικαίου δραστηριοποιούμενη στον τομέα του εθελοντισμού, αλλά ένας δημόσιος φορέας μη οικονομικού χαρακτήρα, πιο συγκεκριμένα, ένα IPAB. Με την ιδιότητα αυτή, συμμετείχε για περισσότερο από έναν αιώνα στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης στους κατοίκους της περιοχής της Πάδοβας (Ιταλία), διασφαλίζοντας κατά κύριο λόγο τη διακομιδή, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τραυματιών και ασθενών. Εξάλλου, όπως υποστηρίζει, της έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών έκτακτης και επείγουσας έκτακτης ιατρικής ανάγκης από την AULSS αριθ. 6 βάσει σύμβασης συναφθείσας στις 22 Δεκεμβρίου 2017, κατ’ εφαρμογήν του περιφερειακού νόμου 26/2012. Επιπλέον, κατόπιν πρόσκλησης για υποβολή προσφορών δημοσιευθείσας το 2010, η οποία παρατάθηκε δύο φορές και έληξε την 31η Μαρτίου 2018, της είχε ανατεθεί και η παροχή υπηρεσιών τακτικής διακομιδής.

21 Εντούτοις, το Tribunale amministrativo regionale del Veneto (πρωτοβάθμιο περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Βένετο) έκρινε ότι τα άρθρα 10 και 74 της οδηγίας 2014/24 καθώς και το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο h, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων προέβλεπαν ανάθεση της σύμβασης για τη διακομιδή με ασθενοφόρο που δεν έχει χαρακτήρα έκτακτης ανάγκης μέσω πρόσκλησης για υποβολή προσφορών.

22 Ωστόσο, δεδομένου ότι το ως άνω δικαστήριο δέχθηκε τον λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προβλήθηκε ότι η AULSS αριθ. 6 δεν ήταν εξουσιοδοτημένη να διοργανώσει την επίδικη πρόσκληση για υποβολή προσφορών, η τελευταία άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως του Tribunale amministrativo regionale del Veneto (πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου του Βένετο) ως προς τη συγκεκριμένη κρίση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Consiglio di Stato (Συμβουλίου της Επικρατείας, Ιταλία).

23 Το αιτούν δικαστήριο, το οποίο απέρριψε την κύρια έφεση, πρέπει ακόμη να αποφανθεί επί της αντέφεσης στο πλαίσιο της οποίας η Croce Verde επαναλαμβάνει την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε πρωτοδίκως.

24 Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, της υπηρεσίας υγειονομικής διακομιδής επείγουσας έκτακτης ανάγκης και, αφετέρου, της υπηρεσίας διακομιδής με ασθενοφόρο. Το άρθρο 10 της οδηγίας 2014/24, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 28 της τελευταίας, καθώς και το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο h, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων, εξαιρούν από την εφαρμογή των κανόνων σύναψης δημοσίων συμβάσεων την παροχή υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης επείγουσας έκτακτης ανάγκης, η οποία συνίσταται, για τις οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στη διακομιδή με ασθενοφόρο και στην παροχή πρώτων βοηθειών σε ασθενή ευρισκόμενο σε κατάσταση επείγουσας έκτακτης ανάγκης. Αντιθέτως, η υπηρεσία διακομιδής με ασθενοφόρο που δεν έχει χαρακτήρα έκτακτης ανάγκης, υπάγεται στο «απλοποιημένο καθεστώς» που προβλέπουν τα άρθρα 74 έως 77 της οδηγίας 2014/24 εφόσον, όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης, η αξία της είναι τουλάχιστον ίση με το κατώτατο όριο των 750 000 ευρώ που προβλέπει η οδηγία 2014/24.

25 Τούτου δοθέντος, το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου 26/2012 προβλέπει ότι όταν η διακομιδή «έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας» με ασθενοφόρο δεν πραγματοποιείται απευθείας από τις ULSS, πρέπει να πραγματοποιείται από τα πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στον περιφερειακό κατάλογο του άρθρου 4 του νόμου αυτού και ότι οι σχέσεις με τις ULSS καθώς και οι λεπτομέρειες που αφορούν την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας ρυθμίζονται από ad hoc συμφωνίες. Επιπρόσθετα, ανάθεση της σύμβασης που αφορά τη δραστηριότητα υγειονομικής διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας με ασθενοφόρο μπορεί να γίνει μέσω δημόσιου διαγωνισμού μόνον όταν η άσκηση της δραστηριότητας αυτής δεν μπορεί να διασφαλιστεί από τα πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στον εν λόγω περιφερειακό κατάλογο.

26 Εξάλλου, βάσει του άρθρου 2 του περιφερειακού νόμου 26/2012, το καθεστώς της ανάθεσης της σύμβασης που αφορά την παροχή υπηρεσιών «διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας» εφαρμόζεται στη δραστηριότητα που ασκείται μέσω οχημάτων πρώτων βοηθειών από, μεταξύ άλλων, υγειονομικό προσωπικό και συνίσταται, μεταξύ άλλων, στην «παροχή υπηρεσιών διακομιδής που προβλέπεται στο πλαίσιο των βασικών επιπέδων περίθαλψης (LEA) και πραγματοποιείται μέσω οχημάτων πρώτων βοηθειών», καθώς και στην «παροχή υπηρεσιών διακομιδής στο πλαίσιο των οποίων η κλινική κατάσταση του ασθενούς απαιτεί αποκλειστικά τη χρήση οχήματος πρώτων βοηθειών και, κατά τη διάρκεια της διαδρομής, καθιστά αναγκαία την παροχή ιατρικής φροντίδας από υγειονομικό προσωπικό ή από εκπαιδευμένο προς τούτο προσωπικό, καθώς και τη διασφάλιση της συνεχούς παροχής ιατρικής φροντίδας». Επομένως, κατά το αιτούν δικαστήριο, οι δραστηριότητες που καλύπτει το εν λόγω καθεστώς είναι δραστηριότητες, ιδιαίτερα στην τελευταία περίπτωση, οι οποίες φαίνεται να αφορούν την τακτική διακομιδή ασθενών και όχι τη διακομιδή έκτακτης ανάγκης.

27 Συνεπώς, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης υπηρεσία μπορεί να χαρακτηριστεί «υπηρεσία τακτικής διακομιδής» ή «υπηρεσία υγειονομικής διακομιδής παροχής βοήθειας» και όχι «υπηρεσία υγειονομικής διακομιδής επείγουσας έκτακτης ανάγκης». Επομένως, σύμφωνα με το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου 26/2012, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβεί σε πρόσκληση για υποβολή προσφορών μόνο σε περίπτωση που είναι αδύνατον να προχωρήσει σε απευθείας ανάθεση της δημόσιας σύμβασης μέσω συμφωνίας.

28 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα του άρθρου 5 του περιφερειακού νόμου 26/2012 με το δίκαιο της Ένωσης, όταν η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται επί άλλων υπηρεσιών πλην των υπηρεσιών υγειονομικής διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας. Εξάλλου, οι ως άνω αμφιβολίες αφορούν και την περίπτωση κατά την οποία η απευθείας ανάθεση θα συνιστούσε υλοποίηση σύμπραξης μεταξύ αναθετουσών αρχών.

29 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, δυνάμει του άρθρου 15 του νόμου 241/1990, οι δημόσιοι οργανισμοί μπορούν πάντοτε να κάνουν χρήση του εργαλείου της σύμβασης προκειμένου να συνάπτουν μεταξύ τους συμφωνίες για τη ρύθμιση της από κοινού άσκησης δραστηριότητας κοινού ενδιαφέροντος. Εντούτοις, μια τέτοια συνεργασία μεταξύ δημοσίων οργανισμών δεν μπορεί να θίγει τον κύριο σκοπό των κανόνων της Ένωσης που εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις, ήτοι την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και τον ελεύθερο και ανόθευτο ανταγωνισμό εντός όλων των κρατών μελών.

30 Κατά το ίδιο δικαστήριο, το άρθρο 5, παράγραφος 6, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων επιβεβαιώνει την εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπει. Τούτο συμβαίνει εν προκειμένω. Ειδικότερα, η AULSS αριθ. 6 και η Croce Verde στόχευαν από κοινού στη συμμετοχή προσώπων εγγεγραμμένων στον περιφερειακό κατάλογο του άρθρου 4 του περιφερειακού νόμου 26/2012 και στην ενθάρρυνση του εθελοντισμού. Επιπλέον, η Croce Verde ήταν εγγεγραμμένη στον εν λόγω περιφερειακό κατάλογο ως IPAB. Τέλος, ασκούσε ένα πολύ μικρό μέρος της δραστηριότητάς της στην αγορά υπηρεσιών υγειονομικής διακομιδής έκτακτης ανάγκης και παροχής βοήθειας.

31 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το άρθρο 15 του νόμου 241/1990 και το άρθρο 5, παράγραφος 6, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων παρουσιάζουν τη σύμπραξη μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα απλώς ως εναλλακτική της σύναψης δημόσιας σύμβασης επιλογή και ότι δεν την επιβάλλουν ως κατά προτεραιότητα τρόπο ανάθεσης. Επομένως, η συμφωνία μεταξύ αναθετουσών αρχών συνιστά επιλογή την οποία διαθέτουν οι αναθέτουσες αρχές και προϋποθέτει διμερή σύμπραξη μεταξύ των συμβαλλομένων μερών. Ως εκ τούτου, αναθέτουσα αρχή δύναται μόνον να εκφράσει τη βούλησή της να συνάψει τέτοια σύμπραξη, χωρίς να μπορεί να υποχρεώσει άλλη αναθέτουσα αρχή να προκρίνει την επιλογή αυτή. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, εν προκειμένω, η AULSS αριθ. 6 δεν θέλησε να κάνει χρήση της εν λόγω δυνατότητας, αφού αποφάσισε να απευθύνει την επίδικη πρόσκληση για υποβολή προσφορών.

32 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου 26/2012 δεν υποχρεώνει την αναθέτουσα αρχή να αιτιολογήσει την επιλογή της να αναθέσει τη σύμβαση για την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης υπηρεσία μέσω πρόσκλησης για υποβολή προσφορών. Ειδικότερα, μια τέτοια υποχρέωση αιτιολογήσεως δικαιολογείται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή επιλέγει να προβεί σε απευθείας ανάθεση, κατόπιν διμερών διαπραγματεύσεων, αφού στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχουν συγκριτικά στοιχεία για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

33 Αντιθέτως, η διαδικασία πρόσκλησης για υποβολή προσφορών διασφαλίζει την τήρηση των αρχών του δικαίου της Ένωσης, ήτοι των αρχών της αμεροληψίας, της δημοσιότητας, της διαφάνειας, της συμμετοχής και της ίσης μεταχείρισης, μέσω της σύγκρισης περισσότερων προσφορών υπό το πρίσμα του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

34 Ως εκ τούτου, αφού το δίκαιο της Ένωσης δεν προσδιορίζει διαφορετικά και ταυτοχρόνως υφιστάμενα γενικά συμφέροντα, όπως είναι η προαγωγή του εθελοντισμού, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί η επιλογή της απευθείας ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης μέσω συμφωνίας. Τούτο ισχύει εν προκειμένω αφού η Croce Verde ισχυρίζεται ότι είναι το μόνο εγκεκριμένο πρόσωπο στην περιφέρεια του Βένετο το οποίο έχει την ιδιότητα του δημόσιου φορέα, περίσταση που αποκλείει κάθε είδους ανταγωνισμό και σύγκριση μεταξύ των φορέων που ενδεχομένως θα ενδιαφέρονταν να παρέχουν την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης υπηρεσία. Αντιθέτως, όπως και οι άλλες οργανώσεις εθελοντισμού που είναι εγγεγραμμένες στον περιφερειακό κατάλογο του άρθρου 4 του περιφερειακού νόμου 26/2012, η Croce Verde έχει πλήρως το δικαίωμα, ως οικονομικός φορέας, να συμμετάσχει στην επίδικη πρόσκληση για υποβολή προσφορών και μπορεί κατ' αυτόν τον τρόπο να προβάλει στο εν λόγω πλαίσιο τα πλεονεκτήματα της προσφοράς της.

35 Στο πλαίσιο αυτό, το Consiglio di Stato (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Αποκλείουν η αιτιολογική σκέψη 28, το άρθρο 10 και το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας [2014/24], σε περίπτωση που αμφότεροι οι συμβαλλόμενοι είναι δημόσιοι οργανισμοί, την εφαρμογή του άρθρου 5, σε συνδυασμό με τα άρθρα 1 [έως] 4 του περιφερειακού νόμου [26/2012], λόγω της ύπαρξης σύμπραξης μεταξύ δημοσίων φορέων κατά το [άρθρο] 12, παράγραφος 4, της οδηγίας [αυτής], [το άρθρο] 5, παράγραφος 6, του [κώδικα δημοσίων συμβάσεων] και [το άρθρο] 15 του νόμου 241/1990;

2) Αποκλείουν η αιτιολογική σκέψη 28, το άρθρο 10 και το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας [2014/24], σε περίπτωση που αμφότεροι οι συμβαλλόμενοι είναι δημόσιοι οργανισμοί, την εφαρμογή των διατάξεων του περιφερειακού νόμου [26/2012], λόγω της ύπαρξης σύμπραξης μεταξύ δημοσίων φορέων κατά το [άρθρο] 12, παράγραφος 4, της οδηγίας [αυτής] και [το άρθρο] 5, παράγραφος 6, [του κώδικα δημοσίων συμβάσεων] και [το άρθρο] 15 του νόμου 241/1990, υπό την έννοια μόνον ότι η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να διατυπώσει τους λόγους που δικαιολογούν την επιλογή της να ανατεθεί η υπηρεσία της τακτικής διακομιδής ασθενών μέσω διαγωνισμού και όχι με απευθείας σύμβαση;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

36 Δυνάμει του άρθρου 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η απάντηση σε ερώτημα που υποβάλλεται με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία ή όταν δεν υπάρχει καμία εύλογη αμφιβολία ως προς την απάντηση που προσήκει σε ένα τέτοιο ερώτημα, το Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί οποτεδήποτε να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

37 Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται στην υπό κρίση υπόθεση.

Επί του πρώτου ερωτήματος

38 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 10, στοιχείο η', και το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αποκλείουν περιφερειακή ρύθμιση η οποία εξαρτά τη σύναψη δημόσιας σύμβασης από την προϋπόθεση ότι μέσω σύμπραξης μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα δεν καθίσταται δυνατή η διασφάλιση παροχής της υπηρεσίας τακτικής υγειονομικής διακομιδής.

39 Όπως επισήμανε το Δικαστήριο στην απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, Irgita (C-285/18, στο εξής: απόφαση Irgita, EU:C:2019:829, σκέψη 41), η οδηγία 2014/24 έχει ως αντικείμενο, όπως αναφέρει η αιτιολογική της σκέψη 1, τον συντονισμό των εθνικών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων που υπερβαίνουν ένα ορισμένο ποσό.

40 Από τη σκέψη 43 της αποφάσεως Irgita προκύπτει ότι αποτέλεσμα του άρθρου 12, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, το οποίο αφορά τις εσωτερικές αναθέσεις που καλούνται επίσης και «συμβάσεις in-house», και το οποίο διευκρινίζει απλώς τις προϋποθέσεις που πρέπει να τηρεί η αναθέτουσα αρχή όταν προτίθεται να προβεί σε εσωτερική ανάθεση, είναι ότι παρέχεται στα κράτη μέλη η ευχέρεια να αποκλείουν τέτοιες αναθέσεις από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/24.

41 Κατά συνέπεια, η εν λόγω διάταξη δεν στερεί από τα κράτη μέλη την ελευθερία να προτιμήσουν έναν συγκεκριμένο τρόπο παροχής υπηρεσιών, εκτέλεσης έργων ή εφοδιασμού σε προμήθειες, έναντι των άλλων τρόπων. Συγκεκριμένα, η ελευθερία αυτή ενέχει μια επιλογή η οποία προηγείται χρονικώς της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2014/24 (απόφαση Irgita, σκέψη 44).

42 Το συμπέρασμα ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να επιλέγουν τον τρόπο παροχής υπηρεσιών με τον οποίο οι αναθέτουσες αρχές θα καλύπτουν τις δικές τους ανάγκες συνάγεται επίσης από την αιτιολογική σκέψη 5 της οδηγίας 2014/24, η οποία αναφέρει ότι «καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αναθέτουν σε εξωτερικούς φορείς την παροχή υπηρεσιών που επιθυμούν να παρέχουν τα ίδια ή να οργανώνουν με άλλα μέσα πλην των δημοσίων συμβάσεων κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας», αποτυπώνοντας, ως προς το ζήτημα αυτό, την προγενέστερη της οδηγίας 2014/24 νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση Irgita, σκέψη 45).

43 Συνεπώς, όπως η οδηγία 2014/24 δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν οπωσδήποτε τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων, δεν είναι δυνατόν και να τα εξαναγκάζει να προβαίνουν σε εσωτερική ανάθεση σε περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 12, παράγραφος 1 (απόφαση Irgita, σκέψη 46).

44 Άλλωστε, όπως επισήμανε το Δικαστήριο στη σκέψη 47 της αποφάσεως Irgita, η ελευθερία που παρέχεται κατ' αυτόν τον τρόπο στα κράτη μέλη υπογραμμίζεται με ακόμη μεγαλύτερη σαφήνεια στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ 2014, L 94, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2016, L 140, σ. 26), κατά το οποίο:

«Η παρούσα οδηγία αναγνωρίζει την αρχή της ελεύθερης διοίκησης εκ μέρους των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών σύμφωνα με το εθνικό και το ενωσιακό δίκαιο. Οι αρχές αυτές διαθέτουν την ελευθερία να αποφασίζουν για τη βέλτιστη εκτέλεση των έργων ή παροχή των υπηρεσιών για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας, ασφάλειας και οικονομικής προσιτότητας, ίσης μεταχείρισης και την προώθηση της καθολικής πρόσβασης και των δικαιωμάτων των χρηστών των δημόσιων υπηρεσιών.

Οι εν λόγω αρχές μπορούν να επιλέξουν να εκτελούν τα καθήκοντα δημόσιου συμφέροντος που τους ανατίθενται είτε ιδίοις πόροις ή σε συνεργασία με άλλες δημόσιες αρχές ή να τα αναθέτουν σε οικονομικούς φορείς.»

45 Εντούτοις, η ελευθερία που διαθέτουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την επιλογή του τρόπου διαχείρισης τον οποίο θεωρούν ως τον καταλληλότερο για την εκτέλεση έργων ή για την παροχή υπηρεσιών δεν μπορεί να είναι απεριόριστη. Αντιθέτως, πρέπει να ασκείται σύμφωνα με τους θεμελιώδεις κανόνες της Συνθήκης ΛΕΕ, ιδίως για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, καθώς και με τις αρχές που απορρέουν από τους κανόνες αυτούς, όπως η ίση μεταχείριση, η απαγόρευση των διακρίσεων, η αμοιβαία αναγνώριση, η αναλογικότητα και η διαφάνεια (απόφαση Irgita, σκέψη 48).

46 Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 50 της αποφάσεως Irgita, ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας 2014/24 έχει την έννοια ότι επιτρέπει εθνικό κανόνα με τον οποίο κράτος μέλος εξαρτά την πραγματοποίηση εσωτερικής ανάθεσης, μεταξύ άλλων, από την προϋπόθεση ότι η σύναψη δημόσιας σύμβασης δεν καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της καλής ποιότητας, της διαθεσιμότητας και της αδιάλειπτης παροχής των υπηρεσιών, εφόσον η επιλογή που γίνεται υπέρ συγκεκριμένου τρόπου παροχής υπηρεσιών και προηγείται χρονικώς της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης συνάδει με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας.

47 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι, πρώτον, η ελευθερία των κρατών μελών ως προς την επιλογή του τρόπου παροχής υπηρεσιών με τον οποίο οι αναθέτουσες αρχές θα καλύπτουν τις δικές τους ανάγκες τους επιτρέπει, mutatis mutandis, να εξαρτούν τη σύναψη δημόσιας σύμβασης από την αδυναμία να συναφθεί σύμπραξη μεταξύ αναθετουσών αρχών, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 12, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24.

48 Κατά τη διάταξη αυτή, σύμπραξη μεταξύ αναθετουσών αρχών μπορεί να συναφθεί μόνον αν η σύμβαση καθιερώνει ή υλοποιεί συνεργασία μεταξύ των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών η οποία αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι οι δημόσιες υπηρεσίες που πρέπει να εκτελούν οι εν λόγω αρχές παρέχονται για την επιδίωξη των κοινών τους στόχων, αν η υλοποίηση της συνεργασίας αυτής εξυπηρετεί αποκλειστικά σκοπούς δημοσίου συμφέροντος και αν οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές εκτελούν στην ανοικτή αγορά λιγότερο από το 20 % των δραστηριοτήτων τις οποίες αφορά η συνεργασία.

49 Συναφώς, επισημαίνεται, όπως επισήμανε και η Επιτροπή στις γραπτές παρατηρήσεις της, ότι, μολονότι η Croce Verde είναι IPAB, δεν είναι εντούτοις βέβαιο ότι συνιστά «οργανισμό δημοσίου δικαίου» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, σημείο 4, της οδηγίας 2014/24.

50 Εναπόκειται επίσης στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει ότι δύναται πράγματι να αποδειχθεί, βάσει του άρθρου 5, παράγραφοι 2 και 3, του περιφερειακού νόμου 26/2012, η ύπαρξη συνεργασίας μεταξύ αναθετουσών αρχών, καθόσον, κατά τη διάταξη αυτή, οι σχέσεις μεταξύ των ULSS και των προσώπων που είναι εγγεγραμμένα στον περιφερειακό κατάλογο του άρθρου 4 του νόμου αυτού και που μετέχουν στη δραστηριότητα παροχής βοήθειας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών ρυθμίζονται από ειδικές συμφωνίες που συνάπτονται βάσει τυποποιημένου υποδείγματος, το οποίο εγκρίνεται από το περιφερειακό συμβούλιο.

51 Δεύτερον, η ελευθερία των κρατών μελών ως προς την επιλογή του τρόπου παροχής υπηρεσιών με τον οποίο οι αναθέτουσες αρχές θα καλύπτουν τις δικές τους ανάγκες τους επιτρέπει, στο πλαίσιο των υπηρεσιών πολιτικής άμυνας, πολιτικής προστασίας και πρόληψης κινδύνων, να προκρίνουν τη σύναψη, με μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή ενώσεις, σύμβασης υπαγόμενης στο απλοποιημένο καθεστώς, το οποίο ορίζεται στα άρθρα 74 έως 77 της οδηγίας 2014/24, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 10, στοιχείο η′, της οδηγίας αυτής.

52 Συναφώς πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 10, στοιχείο η′, της εν λόγω οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι στην προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή εξαίρεση από την εφαρμογή των κανόνων περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων συμπεριλαμβάνεται η περίθαλψη χρηζόντων άμεσης βοήθειας ασθενών εντός ασθενοφόρου άμεσης βοήθειας από διασώστη/διασώστη βασικής εκπαίδευσης, η οποία καλύπτεται από τον κωδικό CPV 75252000-7 (υπηρεσίες διάσωσης) καθώς και η ειδική διακομιδή με ασθενοφόρο, η οποία καλύπτεται από τον κωδικό CPV 85143000-3 (υπηρεσίες ασθενοφόρων), κατά το μέτρο που, όσον αφορά την ειδική διακομιδή με ασθενοφόρο, διενεργείται πράγματι από κατάλληλα εκπαιδευμένο στις πρώτες βοήθειες προσωπικό και αφορά ασθενή ως προς τον οποίο υφίσταται κίνδυνος επιδείνωσης της κατάστασης της υγείας του κατά την ως άνω διακομιδή (απόφαση της 21ης Μαρτίου 2019, Falck Rettungsdienste και Falck, C-465/17, EU:C:2019:234, σκέψη 51). Επιπλέον, για να εφαρμοστεί η εν λόγω εξαίρεση πρέπει η υπηρεσία ασθενοφόρων να

παρέχεται από μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή ενώσεις κατά την έννοια της διάταξης αυτής καθώς και να υφίσταται κατάσταση έκτακτης ανάγκης (διάταξη της 20ής Ιουνίου 2019, Italy Emergenza και Associazione Volontaria di Pubblica Assistenza «Croce Verde», C-424/18, EU:C:2019:528, σκέψη 28).

53 Τέλος, στις δύο περιπτώσεις που μνημονεύονται στις σκέψεις 47 και 51 της παρούσας αποφάσεως, εναπόκειται στα κράτη μέλη να μεριμνούν, κατά την άσκηση της ελευθερίας τους ως προς την επιλογή του τρόπου παροχής υπηρεσιών με τον οποίο οι αναθέτουσες αρχές θα καλύπτουν τις ανάγκες τους, για την τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας (απόφαση Irgita, σκέψη 48).

54 Επομένως, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 10, στοιχείο η′, και το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν αποκλείουν περιφερειακή ρύθμιση η οποία εξαρτά τη σύναψη δημόσιας σύμβασης από την προϋπόθεση ότι μέσω σύμπραξης μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα δεν καθίσταται δυνατή η διασφάλιση παροχής της υπηρεσίας τακτικής υγειονομικής διακομιδής, εφόσον η επιλογή που γίνεται υπέρ συγκεκριμένου τρόπου παροχής υπηρεσιών και προηγείται χρονικώς της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης συνάδει με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

55 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 10, στοιχείο η′, και το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αποκλείουν περιφερειακή ρύθμιση επιβάλλουσα στην αναθέτουσα αρχή να αιτιολογήσει την επιλογή της να αναθέσει τη σύμβαση παροχής της υπηρεσίας τακτικής υγειονομικής διακομιδής μέσω πρόσκλησης για υποβολή προσφορών αντί να την αναθέσει απευθείας μέσω συμφωνίας συναπτόμενης με άλλη αναθέτουσα αρχή.

56 Όπως προκύπτει από την απάντηση που δόθηκε στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, περιφερειακή ρύθμιση η οποία προβλέπει τη σύναψη δημόσιας σύμβασης ως επικουρική και κατά παρέκκλιση λύση δεν είναι αντίθετη ούτε προς το άρθρο 10, στοιχείο η′, ούτε προς το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας.

57 Ως εκ τούτου, το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα το άρθρο 10, στοιχείο η′, και το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24, δεν αποκλείει περιφερειακή ρύθμιση η οποία επιβάλλει στην αναθέτουσα αρχή να αποδείξει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων αυτών.

58 Επομένως, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 10, στοιχείο η′, και το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν αποκλείουν περιφερειακή ρύθμιση επιβάλλουσα στην αναθέτουσα αρχή να αιτιολογήσει την επιλογή της να αναθέσει τη σύμβαση παροχής της υπηρεσίας τακτικής υγειονομικής διακομιδής μέσω πρόσκλησης για υποβολή προσφορών αντί να την αναθέσει απευθείας μέσω συμφωνίας συναπτόμενης με άλλη αναθέτουσα αρχή.

Επί των δικαστικών εξόδων

59 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Το άρθρο 10, στοιχείο η′, και το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν αποκλείουν περιφερειακή ρύθμιση η οποία εξαρτά τη σύναψη δημόσιας σύμβασης από την προϋπόθεση ότι μέσω σύμπραξης μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα δεν καθίσταται δυνατή η διασφάλιση παροχής της υπηρεσίας τακτικής υγειονομικής διακομιδής, εφόσον η επιλογή που γίνεται υπέρ συγκεκριμένου τρόπου παροχής υπηρεσιών και προηγείται χρονικώς της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης συνάδει με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της αναλογικότητας και της διαφάνειας.**

2) **Το άρθρο 10, στοιχείο η′, και το άρθρο 12, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν αποκλείουν περιφερειακή ρύθμιση επιβάλλουσα στην αναθέτουσα αρχή να αιτιολογήσει την επιλογή της να αναθέσει τη σύμβαση παροχής της υπηρεσίας τακτικής υγειονομικής διακομιδής μέσω πρόσκλησης για υποβολή προσφορών αντί να την αναθέσει απευθείας μέσω συμφωνίας συναπτόμενης με άλλη αναθέτουσα αρχή.**

(υπογραφές)